

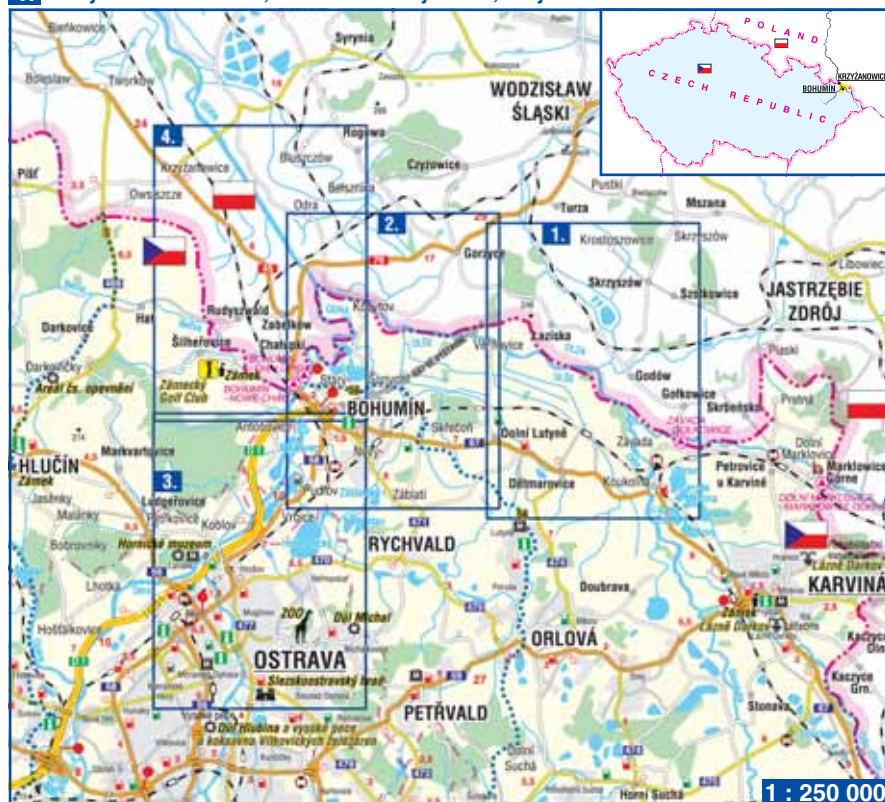
Klad listů

Układ stron

ODRA a OLŠE / ODRA i OLZA

Okolí soutoku Odry s Olší / Okolice zbiegu rzek Odry i Olzy

1. Závada ř. km 13,2 ⇨ Věřňovice ř. km 7,5
2. Věřňovice ř. km 7,5 ⇨ soutok s Odrou
3. Ostrava-Koblův ř. km 13,9 soutok s Ostravicí ⇨ Antošovická lávka ř. km 8,8
4. Starý Bohumín ř. km 6,3 ⇨ soutok Odry s Olší, Krzyżanowice

1. Zawada 13,2 ⇨ Wierzniowice 7,5
2. Wierzniowice 7,5 ⇨ spływ z Odry
3. Ostrava-Koblów 13,9 spływ z Ostravicą ⇨ Kładka Antoszowicka 8,8
4. Stary Bogumín 6,3 ⇨ spływ Odry z Olzą ⇨ Krzyżanowice

ISBN 978-80-864-8676-5

9 788086 486765

Vydat: Městský úřad Bohumín, Masarykova 158, 735 81 Bohumín, www.mesto-bohumin.cz
Vydat: Urząd Gminy Krzyżanowice, ul. Główna 5, 47-450 Krzyżanowice, www.krzyzanowice.pl
Autoři fotografií: Jiří Šuhaj, Jiří Spáčil, Štefan Špic, archivy měst Bohumína a Krzyżanowice, archivy o.s. Posejdon a Spolku vodáků Campanula.
Autorzy fotografii: Jiří Šuhaj, Jiří Spáčil, Štefan Špic, archivy miasta Bogumina i gminy Krzyżanowice, archiw Stowarzyszenia Posejdon oraz Klubu Wodniackiego Campanula.

3A Design Grafické zpracování, mapy: 3A Design, s.r.o., tel.: 596 919 785, www.3adesign.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

Vodácký průvodce Przewodnik dla wodniaków

Odra i Olza

Odra a Olše

ODRA a OLŠE

Okolí soutoku Odry s Olší

Vodácký průvodce 1 : 50 000

ODRA i OLZA

Okolice zbiegu rzek Odry i Olzy

Przewodnik dla wodniaków 1 : 50 000

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
PŘEKRAČUJEME HRANICE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PRZEKACZAMY GRANICE

OBSAH

ÚVOD - Ahoj vodáci, milovníci vodní turistiky	1
Doporučení pro návštěvníky Odry a Olše	2
Desatero vodáka	3
Flóra, fauna hraničních meandrů Odry a dolního Poolší	4-5
1. Úsek Závada - Věřňovice	6-7
2. Úsek Věřňovice - soutok s Odrou	8-9
3. Úsek Ostrava-Koblov - Antošovická lávka	10-11
4. Úsek Starý Bohumín - Krzyżanowice	12-13
Zajímavosti v okolí soutoku Odry s Olší	14-17

SPIS TREŚCI

WSTĘP - Ahoj wodniacy, miłośnicy turystyki	1
Propozycje dla uczestników spływu po Odrze i Olzie	2
Dekalog kajakarza	3
Fauna i flora granicznych meandrów Odry i okolic dolnej Olzy	4-5
1. Odcinek Zawada - Wierzniowice	6-7
2. Odcinek Wierzniowice - ujście Olzy	8-9
3. Odcinek Ostrawa - Kobylow - Kładka Antoszowicka	10-11
4. Odcinek Stary Bogumin - Krzyżanowice	12-13
Ciekawe miejsca w okolicy wiatel Olzy i Odry	14-17

Ahoj vodáci, milovníci vodní turistiky.

Pro všechny z Vás, kterým se sjíždění řek stalo nepostradatelnou součástí trávení Vašeho volného času, ale také pro ty z Vás, kteří jsou teprve uplynými začátečníky, připravila města Bohumín a Krzyżanowice ve spolupráci s Občanským sdružením Posejdon vodáckého průvodce po Olši a po Odrě v úseku od Ostravy přes meandry Odry a za soutok Odry s Olší do Krzyżanowice.

Vodácké putování po okolí soutoku Odry s Olší oproti jiným vodáckým atraktivním řekám nabízí několik výhod:

- * neokoukaná místa v krásném přírodním prostředí,
- * z hlediska vzdálenosti snadnou dostupnost pro obyvatele česko-polského pohraničí a pro návštěvníky Moravskoslezského kraje a Slezského vojvodství,
- * jednoduchí nebo půdnější sjezdy řek bez nároků na dlouhou přípravu,
- * po většinu roku dobré podmínky pro sjezd,
- * slušně tekoucí řeky, přitom nenáročné i pro začínající vodáky.

Pro popisované úseky obou řek je typické, že z velké části tvoří hranici mezi Českou republikou a Polskem. Nelze se proto divit, že i tento vodácký průvodce vznikl díky Operačnímu programu přeshraniční spolupráce Česká republika - Polská republika 2007-2013 v rámci projektu Červen – měsíc přátelství na soutoku Odry s Olší, který je spolufinancován Evropskou unií a rozpočty partnerů projektu. Administrativní i přirozená hranice tvořená řekou Odrou a Olší obyvatele česko-polského pohraničí rozdělovala, ale nyní po otevření Schengenského prostoru při současném využití řek pro vodní turistiku obě tyto hranice zmizely.

Tento vodácký průvodce se vydal na svou životní pouť dne 5. 6. 2009 v rámci mezinárodní vodácké akce Plavidlo. Flotila vodáků z Polska i České republiky symbolicky odstartovala v Ostravě pod Slezskoostravským hradem u Lávky Evropské unie (nyní Hradní lávka) na Ostravici, vplula do Odry a před sjezdem hraničních meandrů Odry a plavbou dále do Zabelkowa a Krzyżanowice se zastavila ve Starém Bohumině. Vodáckého průvodce pokřtili vodou z Odry starosta města Bohumína Petr Vicha a starosta Krzyżanowice Leonard Fulneczek.

Průvodce usnadňuje zájemcům o sjezd obou řek orientaci v terénu, seznamuje s kilometrůží řek, označuje a popisuje nebezpečná místa a také vhodná místa pro začátek a konec plavby. V neposlední řadě rovněž seznamuje vodáky s okolím řek, možnostmi stravování a případného ubytování, a zve vodáky k opětovné návštěvě meandrů Odry a Olši také pěšky i na kole.

Vydáním vodáckého průvodce spolupráce obcí a občanů česko-polského pohraničí kolem soutoku Odry s Olší nekončí. Pro snadnější nasedání do vratkých kánoí a kajaků se připravují nástupní schůdky pro vodáky a půjčovna lodí ve Starém Bohumině. Pro poznání přírodních krás pěšími turisty i cyklisty připravuje město Bohumín ve spolupráci s občanským sdružením Hraniční meandry Odry vybudování naučné stezky v přírodní památce, která naváže na naučnou stezku kolem meandrů v Chalupkách. V plánech Bohumína a Gorzyc je také výstavba lávky pro pěší a cyklisty přes Olši, která se napojí na cyklotrasy podél Olše a systém cyklotras na české i polské straně hranice. Od letní sezóny 2009 provozuje Občanské sdružení Posejdon letní vodácké tábory na Olši ve Věřňovicích, a ve výčtu plánovaných aktivit bychom mohli pokračovat.

Přejeme Vám šťastnou plavbu a mnoho příjemných zážitků v okolí soutoku Odry s Olší.

Za kolektiv autorů Lumír Macura, Monika Krupa a Barbara Juraszek

Ahoj wodniacy, miłośnicy turystyki!

Wszyscy z Was, dla których spływy rzek są nieodłącznym elementem spędzania wolnego czasu, jak również dla tych którzy popłyną po raz pierwszy, miasto Bohumín i Gmina Krzyżanowice przy współpracy ze Stowarzyszeniem Posejdon przygotowały „Przewodnik dla wodniaków“ dla rzek Olzy i Odry na odcinku od Ostrawy do Krzyżanowice.

Wyprawy wodniackie na spływie Odry z Olzą w porównaniu z innymi rzekami umożliwiającymi żeglugę, są atrakcyjne ze względu na:

- * nieodkryte miejsca w pięknym środowisku przyrodniczym,
- * z punktu widzenia odległości – łatwy dostęp dla obywateli czesko – polskiego pogranicza, jak również dla obywateli okręgu morawsko – śląskiego i województwa śląskiego,
- * spływy rzeką są możliwe bez konieczności dłuższego przygotowania,
- * dobre warunki do spływów istnieją niemal przez okres całego roku,
- * nurt rzeki jest stosunkowo gwałtowny, jednak nie wymaga specjalnych umiejętności od początkujących wodniaków.

Dla opisywanych odcinków rzek charakterystyczne jest ich umiejscowienie na granicy Republiki Czeskiej i Polski. Dlatego Przewodnik powstał z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013 w ramach projektu: „Czerwiec – miesiącem przyjaźni na spływie Odry i Olzy“, współfinansowanego przez Unię Europejską oraz z budżetu państwa. Naturalna i administracyjna granica na Odrze i Olzie rozdzielała obywateli czesko-polskiego pogranicza, lecz obecnie po otwarciu strefy Schengen oraz wykorzystywaniu rzeki dla turystyki wodnej, obie granice zniknęły.

Inauguracja „Przewodnika dla wodniaków“ weszła w życie dnia 5 czerwca 2009 r. podczas międzynarodowej akcji wodniackiej Plywadlo. Flotylla wodniaków z Polski i Czech wystartowała w Ostrawie pod Śląskoostrawskim gródem koło Kładki Europejskiej przez Ostrawicę i zatrzymała się w Starym Bohuminie. Kolejnym etapem było przepłynięcie meandrów granicznych Odry, aż do Zabelkowa, a ostatnim etapem – przepłynięcie z Zabelkowa do Krzyżanowice. „Przewodnik dla wodniaków“ został „ochroniony“ wodą z Odry przez Starostę Miasta Bogumin Petra Vichę oraz Wójta Gminy Krzyżanowice Leonarda Fulneczka.

Publikacja ta ułatwia amatorom spływów orientację w terenie, zaznajamia ich z trasą rzek, informuje i opisuje niebezpieczne miejsca na rzekach, jak również poleca dogodne punkty do rozpoczęcia i zakończenia żeglugi. Ponadto informuje wodniaków o ciekawych okolicach rzek, możliwościach wyżywienia i zakwaterowania oraz zaprasza do powtórnych odwiedzin spływu Odry z Olzą, również w ramach pieszych i rowerowych wycieczek.

Współpraca gmin i obywateli czesko-polskiego pogranicza nie kończy się na wydaniu „Przewodnika dla wodniaków“ dla dolnej Olzy i Odry na odcinku od Ostrawy do Krzyżanowice.

Aby ułatwić wodniakom wchodzenie do kanoj i kajaków, przygotowuje się projekty na przystanie kajakowe oraz wypożyczalnia łódek w Starym Bohuminie. W celu zaznajomienia się z atrakcjami przyrodniczymi turystyki pieszej i rowerowej miasto Bogumin przy współpracy ze Stowarzyszeniem Meandry Graniczne Odry przygotowuje budowę ścieżki dydaktycznej na terenie chronionego obszaru, która będzie nawiązywała do istniejącej już ścieżki edukacyjnej wzdłuż meandrów w Chalupkach. W planach Miasta Bohumín i Gminy Gorzyce jest również budowa kładki dla pieszych i rowerzystów przez rzekę Olzę, która będzie służyć jako łącznik ścieżek rowerowych wzdłuż Olzy oraz wszystkich tras rowerowych po czeskiej i polskiej stronie granicy. Od sezonu letniego 2009 r. Stowarzyszenie Posejdon planuje realizację letnich wodniackich obozów kajakowych w obrębie rzeki Olzy w Wierzniowicach.

Zyczymy Wam szczęśliwej żeglugi i wielu przyjemnych wrażeń na spływie Odry z Olzą.

W imieniu zespołu autorów: Lumír Macura, Monika Krupa oraz Barbara Juraszek

Doporučení pro návštěvníky Odry a Olše

Hlavním důvodem ochrany přírodní památky Hraniční meandry Odry je zachovalý segment řeky Odry s unikátními říční-morfologickými korytovými procesy. Obdobné úseky řek stejného průtoku jsou ve střední Evropě již vzácné. Během několikaletých přírodovědných výzkumů bylo zjištěno, že cenný ekosystém poskytuje domov vzácným druhům flóry a zejména fauny. Pro uchování přírody v co nejlepším stavu byl vypracován českou stranou plán péče na léta 2006–2017, kterým jsou upravovány některé lidské činnosti. Oblast je také zařazena mezi evropsky významné lokality a část úseku Olše patří do Natury 2000. Plán péče je určen pro instituce státní správy, zainteresované organizace a vlastníky pozemků. Jednotlivá doporučení se týkají činnosti lesní zprávy, zemědělců, myslivců a rybářů. Díky dosavadní malé návštěvnosti se plán péče zatím nezabýval možnými dopady turistiky a vodáctví.

V rámci přeshraniční spolupráce je společným záměrem města Bohumína, Krzyżanowice i Gorzyc využit oblast pro sportovní-rekreační činnost. Řeky Odry a Olše by se měly stát součástí mezinárodní vodácké trasy. Město Bohumín a občanské sdružení Hraniční meandry Odry zde plánují vybudovat naučnou stezku, která by měla seznámit návštěvníky s přírodními zajímavostmi a vést je k ochraně přírody a měla by navázat na naučnou stezku kolem meandrů na polské straně. Zatímco každého slušného člověka ani nenapadne chovat se neurvale vůči kulturním památkám, při pohybu v přírodě si už řada lidí neuvědomí, že by se měli chovat obdobně. Při současném režimu ochrany je v oblasti umožněn volný pohyb. Všichni návštěvníci by si měli uvědomit, že jsou zde jen dočasnými hosty. Je pouze na každém z nás, abychom se k živým tvorům chovali ohleduplně.

Doporučujeme jen několik obecných zásad pro pohyb v přírodě:

1. Při projíždění hraničních meandrů na lodi je důležité chovat se pokud možno tiše, protože hluk zbytečně plaší hnízdicí ptáky a ruší zvěř.
  2. Samozřejmostí by rovněž mělo být, že nebudeme volně vyhazovat nejrůznější odpadky.
  3. Z hlediska ochrany přírody není v přírodní památce dovoleno táboření.
  4. Pro populaci ledňáčků a břehulí jsou důležité kolmé nárazové stěny, protože si v nich hloubí nory pro svá hnízda. Tato hnízdiště jsou proto většinou obtížně dostupná a lze předpokládat, že je turisté neoohroží. Nepřibližujeme se proto ke kolmým břehům.
  5. Nedořešenou otázkou zůstává vliv vodáckých výprav v jamách měsících. V této době vodí samice kachen divokých a morčáků velkých svá nevzletná mláďata, a tak se stává, že tyto rodinky plavou před loděmi do bezpečí i několik kilometrů, dokud neuniknou do některého z přítoků. Zda jejich populaci vodáci ohroží či nikoli, ukáží inventarizační průzkumy, které budou probíhat v tříletých intervalech a jejich cílem bude zjištění, jestli je konkrétním chráněným druhům poskytována dostatečná ochrana. Občasně jarní projížďky vodáků se však konaly již předchozích letech. Snažme se proto proplout kolem kachen u opačného břehu.
  6. Specifickou zvláštností meandrů jsou náplavy a šterkové lavice. Právě na nich se vyskytují nejvzácnější druhy fauny. Hnízda kulíků říčních a písků obecných jsou prostě důlky v jemném šterku a vajíčka i mláďata jsou dokonale maskována. Proto je velmi žádoucí, aby se nikdo hlavně na jaře zbytečně neprocházal na naplavených plochách a nechtěně zničil snůšky nebo mláďata.
  7. Místa s jemným pískem jsou zase důležitá pro rozmnožování pavouků slíďáků břehových, raritního druhu v rámci celé ČR. V přírodní památce se jejich jediná lokalita nalézá na protrženého meandru – na tomto nejčernější území památky by se během vegetačního období neměly konat hromadné úklidové akce a vodáci by zde neměli přistávat. K tomuto písečnému písepy rovněž nebudě směřovat odbočka naučné stezky.
- Většina vodáků, turistů a rybářů má k přírodě kladný vztah a podle dosavadních zkušeností ochranařská doporučení respektují. Místo zákazů proto spíše obdivovatele přírody nabádáme, aby se chovali v nivě řek Odry a Olše ohleduplně, aby se z krásy zachovalé lužní krajiny mohly radovat i další generace.

Jiří Šuhaj

Propozice pro hosty Odry i Olzy

Hlavním důvodem ochrany rezervátu přírody Meandry Hraniční Odry je zachování fragmentu řeky Odry z unikátními procesy morfologickými vzdůž řeky. Podobné fragmenty řek o tym samým průtokem jsou cenné v Šrodkowej Europie. Pódezas kilkulenitich badání přírodovědných stwierdzono, że cenny ekosystem stwarza idealne warunki do rozwoju ciekawych rodzajów flory, a zwłaszcza fauny. W celu zachowania przyrody w jak najlepszym stanie został opracowany po czeskiej stronie plan ochrony na lata 2006–2017, w którym określone są niektóre działania dla ludzi. Region ten jest objęty ochroną prawną jako znaczący europejski obszar i część tego obszaru wzdłuż Odry i Olzy jest pod ochroną w ramach europejskiej sieci Natury 2000. Plan ochrony jest zobowiązujący dla instytucji państwowych, zainteresowanych organizacji i właścicieli gruntów. Poszczególne wytyczne dotyczą gospodarki leśnej, rolników, kół łowieckich i wędkarzy. Ze względu na dotychczas niedużą frekwencję odwiedzających, plan

ochrony nie zajmował się na razie możliwymi skutkami ruchu turystycznego i sportów kajakowych.

W ramach współpracy transgranicznej wspólnym celem działania miasta Bogumina, gminy Krzyżanowice oraz gminy Gorzyce jest wykorzystanie tych terenów dla sportu i rekreacji tak, by rzeki Odra i Olza były włączone do sieci międzynarodowych tras wodniackich. Miasto Bogumin oraz stowarzyszenie Hraniční Meandry Odry planują tutaj budowę ścieżki dydaktycznej, która miałaby zaznajamiać gości z ciekawostkami przyrodniczymi i prowadzić w kierunku ochrony przyrody. Ten projekt miałby nawiązywać do ścieżki dydaktycznej po polskiej stronie meandrów. Dla większości porządnych obywateli naturalne jest odpowiednie zachowanie się wobec zabytków kulturalnych, ale podczas przebywania wśród pomników przyrody niewielu z nas zdaje sobie sprawę, że powinniśmy zachowywać się podobnie. W obecnym systemie ochrony umożliwiają się wolne poruszanie się na tym terenie, dlatego każdemu z nas powinno zależeć na tym, żeby wobec żywych stworzeń zachowywać się z szacunkiem.

Proponujemy kilka ogólnych zasad dla poruszania się w przyrodzie:

1. Podczas spływów meandrami granicznymi Odry ważne jest zachowywać się w miarę spokojnie, aby nie płoszyć gnieźdzących się tutaj ptaków.
  2. Nie wyrzucać śmieci i odpadków wzdłuż całej trasy.
  3. Ze względu na ochronę przyrody nie wolno w rezerwacie biwakować.
  4. Dla populacji zimorodka i brzegówki są ważne strome zderzeniowe brzegi, ze względu na to, że ptaki te robią sobie w nich nory na gniazda. Są one w większości trudno dostępne i można oczekiwać, że turyści mogą być dla nich zagrożeniem. Prosimy więc nie zbliżać się do stromych brzegów.
  5. Nierozwiązana sprawa są nadal spływy kajakowe wiosną. W tym okresie dzikie kaczkę pływają całymi rodzinami nawet kilka kilometrów do bezpiecznego dla nich miejsca, często przed łódkami. Starajmy się więc przepływać wzdłuż kaczek po drugiej stronie rzeki.
- Czy spływy kajakowe zagrażają tym ptakom, czy nie, pokażą badania inwentaryzacyjne, które będą przeprowadzane co trzy lata i ich celem będzie stwierdzenie, czy dla konkretnych rodzajów ptaków zapewniona jest należyta ochrona.
6. Specyfika meandrów są wyrzuty piasków i żwirów. Właśnie na nich znajdują się najbardziej cenne rodzaje fauny. Gniazda sieweczki rzecznej oraz kuliczka piskliwego są w piasku lub żwirze, a ich jajka oraz pisklęta są doskonale zamaskowane. Z tego powodu wymaga się, aby nikt, głównie na wiosnę, zbytecznie nie chodził po tych miejscach i niechcący nie zniszczył jajek lub pisklat.
  7. Miejsca z drobnym piaskiem są ważne dla rozmnażania pajaków (wymyk szarawy), które są rarytatem w całej Republice Czeskiej.

W rezerwacie przyrody ich jedyną lokalizacją jest miejsce koło przetrwanego meandru – miejsca, najbardziej wartościowego na terenie rezerwatu, podczas okresu wegetacyjnego nie mogą w tym miejscu odbywać się prace porządkowe, a wodniacy w tym miejscu nie mogą się zatrzymywać. Do tego miejsca również nie będzie kierować ścieżka dydaktyczna. Większość wodniaków ma szacunek wobec przyrody i według dotychczasowych doświadczeń wskazówki ochrony przyrody są respektowane. Zamiast zakazywać raczej prosimy podziwiać przyrodę, i zalecamy rozważne zachowywanie się w dolinie rzek Odry i Olzy, żeby te piękne krajobrazy mogły służyć kolejnym pokoleniom.

Desatero wodáka

- Vstupuj a vystupuj z lodě po postavení lodě předí směrem proti toku řeky.
- Přirážej ke břehu vždy proti proudu.
- Po převrácení na hluboké vodě vleč loď ke břehu dnem vzhůru.
- Nikdy nepouštěj pádlo z ruky (zejména po převrnutí).
- Věci uložené v lodi zajisti proti namočení (vloř je do nepromokavého pytle) a před ztrátou ve vodě (uvař je k lodi).
- Při splouvání po řece stále kontroluj hladinu vody před předí lodě a dávej pozor na veskeré peřeje, zvlnění a víry. Jsou to převážně signály upozorňující na překážky pod hladinou, kterým se musí vyhnut.
- Sleduj tendence změny počasí.
- Nikdy při plavbě nepij alkoholu!
- Dávej pozor na jiné a pomáhej jim v případě potřeby.
- Plánuj cíle podle svých sil, nikdy opačně, neriskuj!

Dekalog kajakarza

- Wsiadaj i wysiadaj z kajaka ustawionego dziobem w górę rzeki.
- Przybijaj do brzegu zawsze pod prąd.
- Po wywrotce na głębokiej wodzie hołuj kajak do brzegu nie odwracając go.
- Nigdy nie wypuszczaj wiosła z ręki (zwłaszcza po wywrotce).
- Rzeczy wożone w kajaku zabezpiecz przed zamoczeniem (włóż w nieprzemakalny worek) i zgubieniem w wodzie (przywiąz do kajaka).
- Płynąc po rzece stale kontroluj powierzchnię wody przed dziobem kajaka, zwracając baczenie uwagę na wszelkie zmsarszczki, fale i wiry. Są to z reguły signaly o różnych podwodnych przeszkodach, które musisz ominąć.
- Pilnie obserwuj tendencje zmian pogody.
- Nigdy nie pij alkoholu w trakcie płynięcia!
- Zwracaj uwagę na innych i pomagaj im w razie potrzeby.
- Mierz zamiary według sił, nigdy odwrotnie. Nie szarżuj!

Hraniční meandry Odry jsou zasazeny do rozsáhlého rovinatého území – nivy řeky Odry nad soutokem s další větší řekou – Olší. Bez zásahu člověka by byla převážná část nivy porostlá listnatými, zvláště lužními lesy, které svými dřevinami snázejí pravidelné zaplavlání. V hraničních meandrech je převažujícím lesním typem vrba křehká a bílá a topol černý.

Při průzkumech pro plán péče o přírodní památku Hraniční meandry Odry (FOTO 1) provedených v roce 2004 zde bylo zaznamenáno 297 druhů rostlin. Nejedná se o konečný počet, díky častým povodňím budou do prostoru meandrů pronikat stále nové druhy. Některé zde naleznou vhodné prostředí a jejich populace se mohou dále rozvíjet, existence jiných je pouze náhodná a krátkodobá. Pro existenci cenných ekosystémů v nejnižší ležícím meandrujícím úseku Odry je ale nejdůležitější, aby nedošlo ke stavebním úpravám toku nebo zásahům do přirozeného vodního režimu a to například stavbou plavebního kanálu i mimo meandry. To je jediný způsob, jak nezníží tato sice rozlohou malá, ale významem v mnohém unikátní lokalita z území České republiky i Polska. Ze zvláště chráněných vodních rostlin se tu vyskytuje mikropopulace kotvice plovoucí a řečanky menší, dále leknín bělostný (FOTO 2). Na bahenních náplavech najdete škřípince jezerní, šmel okoličnatý a tajničku rýžovitou.

2

Prostor pro řeku

Pro potřeby současné ochrany mezinárodního chráněného území meandrů řeky Odry a sladni ekonomických a přírodních zájmů zpracoval Světový fond ochrany přírody koncepci s názvem „Prostor pro řeku“. Tato koncepce byla inspirována příkladem z Francie, kde se pod názvem „Espace de liberté“ respektují dvě zásady - zabránit zpevnění břehů a zamezit těžbě šterků z koryta řeky a zaplavlovaných území. Cílem této koncepce je poskytnout řece dostatek prostoru pro zachování důležitých přírodních korytových procesů a současně zachovat stávající infrastrukturu i vybavenost a hospodaření na pozemcích.

Flora

Graniczne meandry Odry ležá na rónwinnej nizinie, v miestsu gdje ujšcie rzeki Olzy spotyka się z korytem rzeki Odry. Bez interwencji człowieka, okolice meandrów byłyby w całości porośnięte roślinnością liściastą, typową dla lasów łęgowych i terenów zalewowych. Lasy łęgowe dobrze znoszą regularne zalewanie przy częstych powodziach. Najczęściej występują tu drzewa: Wierzba krucho, Wierzba biała, Topola.

Przy badaniach, które miały na celu ochronę obszaru granicznych meandrów Odry (FOTO 1), wykonanych w 2004 roku, było zarejestrowano tutaj 297 gatunków roślin. Nie jest to jednak stała, ostateczna ilość. Dzięki częstym powodziom do meandrów dostają się ciągle nowe gatunki roślin. Niektóre znajdują tu dla siebie przystajne środowisko i mogą się dalej rozwijać. Inne rodzaje pojawiają się tu przypadkowo i na krótki czas. Dla istnienia cennych siedlisk i ekosystemów w leżącym najniższym meandrującym odcinku Odry jest najważniejsze aby nie budować i nie zmieniać naturalnego toku rzecznej wody. Najważniejsze aby nie doszło do ingerencji technicznej np. budowy śluzy czy kanału, albo prostowania brzegów. Brak ingerencji to jedyny sposób jak zachować i ochronić ten mały powierzchni, ale ważny i unikatowy obszar na terenie czesko-polskiego pogranicza. Wyjątkowo chronione wodne rośliny, które tu występują to min. lilia wodna, grzebień biały (FOTO 2), grazeń żółty i dalsze.

Przestrzeń dla rzeki

Dla potrzeb teraźniejszej ochrony między-narodowego obszaru chronionego meandrów rzeki Odry i uregulowania ekonomicznych i przyrodniczych celów, powstał projekt Przestrzeń dla rzeki. Projekt ten powstał dzięki pracy Światowego funduszu ochrony przyrody (WWF). Koncepcja powstała we Francji pod nazwą „Espace de Liberté”. Koncepcja ta respektuje dwie zasady – zapobiega regulacji i upewnieniu brzegów i ogranicza wydobycie żwiru z koryta rzeki i terenów zalewowych. Celem tej koncepcji jest oddanie rzecze dostatecznej przestrzeni dla zachowania ważnych przyrodniczo procesów koryto-twórczych z jednoczesnym zachowaniem istniejącej infrastruktury, przy uniknięciu strat właścicieli prywatnych gruntów nadrzecznych, dla ochrony i opieki nad tym obszarem.

Fauna hraničních meandrů Odry a dolního Poolší

Meandry řeky Odry a dolní Olše poskytují útočiště celé řadě živočichů, z nichž mnozí jsou v kulturní krajině již vzácní. První sledování fauny v nivě Odry bylo provedeno před návrhem na vyhlášení přírodní památky (PP); další výzkumy předcházely stanovení plánu péče o přírodní památku (PP) na léta 2006–2017. Na nejdolnějším toku Olše nebyl zatím podobný monitoring ještě prováděn, ale i občasné exkurze napovídají, že druhová diverzita je zde obdobná. Zatím máme k dispozici ucelené hodnocení konkrétních nálezu obratlovců v PP Hraniční meandry Odry. Savců zde bylo zjištěno 40 druhů, mezi nimi i několik chráněných a vzácných druhů. Patří mezi ně především bobr evropský, vydra říční, netopýř parkový a netopýř stromový. Z nepůvodních druhů šelem zde žijí psík myvalovitý a norek americký. Stále častěji můžeme narazit na stopy a zeminu rozrytou prasaty divokými.

Ptáků, druhově nejpočetnějších obratlovců, bylo v meandrech zjištěno zatím 188 druhů. Podél Odry vede důležitá tahová trasa, kterou využívají především vodní a bahenní ptáci. Díky ní můžeme v nivě na soutoku řek pozorovat i takové rarity, jakými jsou např. ibis hnědý, kormorán malý, labuť zpěvná a labuť malá a objevil se dokonce i pelikán bílý. Po většinu roku zde létají majestátní orlové mořští a v dutinách stromů hnízdí kachny, morčáci velcí, živíci se výhradně rybkami. Přírodní koryto řeky je domovem ptáků, kteří obývají specifické biotopy. Na šterkových lavicích hnízdí bahňáci, kulík říční a písik obecný, ve strmých stěnách nárazových stěn si hloubí nory ledňáčkové říční (FOTO 3) a kolonie břehulí (FOTO 4). Výčet všech zajímavých druhů by byl velmi dlouhý.

Kromě hojně uvozkoy objokové a ještěrky obecné můžeme při troše štěstí spatřit dalšího plaza – nenápadnou ještěrku živorodou. V posledních letech zde zdomácněla americká želva nádherná. Obojživelníci obývají nivu v osmi druzích, přičemž nejzajímavější je hojný výskyt kuny žlutobíché, která jinak žije převážně ve vyšších polohách. Díky výstavbám čistíren odpadních vod a výraznému zlepšení čistoty vody v posledním desetiletí se stala Odra po mnoha letech opět rájem rybářů. K vrcholným rybářským zážitkům lze zařadit ulovení místních dravých ryb: sumců, štik, candátů, okounů a bolenu. V současné době žije ve vodách obu řek 31 druhů ryb. Stále početnější je například parma, ostroretka, mřenka mramorovaná a hrouzek obecný. Můžeme zde ale nalézt i takové vzácnosti, jakými jsou hořavka duhová, pískor puhovaný, střevle potoční nebo jelec jesen.

1

Obtížné je vybrat vzácné druhy z obsáhlého seznamu bezobratlých živočichů. Např. pavouků zde bylo nalezeno 62 druhů a nejčastější raritou ze všech je mohutný slíďák běhový (FOTO 5). Tento pavouk netká síť jako většina ostatních druhů, nýbrž loví kořist během potulek po náplavech zbarvených vegetace. Mezi ohrožené druhy plžů patří velevrub malifský, okružanka říční a dokonce škeble rybníčná. Ačkoli tu zatím nebyly prováděny důkladné průzkumy jednotlivých druhů řádů hmyzu, průsavadní objevy potvrzují vysokou zachovalost některých zastoupených biotopů.

Lužní mokřady poskytují domov mimo jiné 28 druhům váček s řadou vzácných druhů, mezi které jsou považovány váčka jižní a tři druhy klínatek: vidlitá, rohatá a žlutohá. V jejich okolí žije 41 druhů denních motýlů včetně velkých a pestře zbarvených druhů - otakárka fenyklového (FOTO 6), bělopáska topolového, batolce duhového (FOTO 7) a batolce červeného (FOTO 8). Létá tu rovněž tzv. naturový druh ohniváček černočárny (FOTO 9). Mezi stovkami druhů brouků nás upoutají především velcí tesaříci pižmoví, pilny a kozličci vrboví nebo zářivě lesklí zlatohlávkové hladci (FOTO 10). Vyskytují se tu ale také dva naturové druhy brouků: páchník hnědý a lesák rumělkový. Na šterkových lavicích se živí sporou vegetací teplomilná sarančata modrokrídla a na loukách loví kobylky křídlaté. Bylo tu nalezeno i několik druhů blanokřídlých, jejichž nejbližší známé lokality leží až na jihu Moravy. Obdobných zajímavostí najdeme mezi bezobratlými PP Hraniční meandry Odry mnohem více.

6

5

Fauna granicznych meandrów Odry i okolic Olzy

Meandry rzeki Odry i Olzy są środowiskiem naturalnym dla dużej ilości zwierząt, z których większość w dzisiejszym cywilizowanym krajobrazie jest bardzo rzadka. Pierwsze obserwacje fauny w dolinie Odry odbyły się przed propozycją ogłoszenia „Obszaru krajobrazu chronionego”, dalsze badania odbyły się przed ustaleniem planu opieki nad „Obszarem krajobrazu chronionego” na lata 2006-2017. W okolicach koryta Olzy podobne badania nie były na razie przeprowadzane, ale wycieczki w ten rejon, pozwalają sądzić, że różnorodność gatunków występujących tutaj jest podobna. Na razie mamy do dyspozycji ukiernkowaną ocenę konkretnych znalezisk kręgowców w „Obszarze krajobrazu chronionego” (G.M.O.). Żyje tu 40 rodzajów ssaków, a między nimi kilka rzadkich i chronionych gatunków. Należy do nich bóbr europejski, wydra rzeczna, nietoperz drzewny, nietoperz parkowy. Z migrujących gatunków drapieźników osiedliły się tu szopa oraz norka amerykańska. Coraz częściej możemy także spotkać ślady i glebę zryta przez dziki.

Ptaków, gatunkowo najliczniejszych kręgowców, zaobserwowano na meandrech dotychczas 188 gatunków. Wzdłuż Odry ciągnie się ważna trasa lotów, którą wykorzystują przede wszystkim wodne i bagienne ptaki. Dzięki temu możemy w ujściu Olzy do Odry obserwować takie rzadkie okazy jak ibis kasztanowy, komornak mały, łabędź krzykływy, łabędź niemy, pojawił się nawet pelikan biały. Przez większą część roku lata tutaj majestatyczny orzeł bielik, a w dziuplach drzew gnieździ trzczyk nurogęś, żywiący się wyłącznie rybami. Naturalne koryto rzeki jest środowiskiem ptaków, żyjących w specyficznych siedliskach przyrodniczych. Na ławicach żwirowych gnieźdzą się ptaki bagienne sieweczka rzeczna i brodziec piskliwy. W stromych brzegach nory wygrzebują zimorodek (FOTO 3) i kolonie jaskółek brzegówek (FOTO 4). Lista wszystkich gatunków ptaków, żyjących na tym terenie jest bardzo długa.

8

7

Oprócz zaskrońca zwyczajnego i jaszczurki zwyczajnej zwińki, możemy przy odrobinie szczęścia zobaczyć innego gada - jaszczurkę żyworodką. W ostatnich latach zdomował się tu także żółw amerykański. W okolicy żyje 8 gatunków płazów, interesujące jest to, że żyje tu kumak górski, którego można spotkać przede wszystkim w podgórskich rejonach. Dzięki budowie oczyszczalni ścieków i wyraźnie lepszej jakości i czystości wody, w ostatnim dziesięcioleciu Odra stała się po latach znowu rajem wędkarzy. Do największych wędkarskich sukcesów można zaliczyć połów miejscowych ryb drapieżnych: sumów, szczupaków, sandaczy, okoni, karpowitych sazan. W obecnym czasie żyje w wodach obu rzek 31 gatunków ryb. Pojawiły się tu: brzana, ostrzanka zwyczajna, marmurówka i ciernik zwyczajny. Możemy tutaj jednak znaleźć także rzadkości jak różanka, piskorz, strzelba potokowa czy jaź.

Trudno jest wybrać rzadkie gatunki z bogatej listy zwierząt bezkręgowych. Na przykład pająków tu żyjących zauważono 62 gatunki. Najcenniejszym okazem pająka jest duży wymyk szarawy (FOTO 5), gdyż nie tka pajęczyn jak większość gatunków, ale łowi zdobycz podczas wędrowek po ławicach żwirowych pozbawionych roślinności. Do zagrożonych gatunków małzy należą: małż słodkowodny, małż rzeczny, małż stawowy. Na razie nie wykonano dokładnych badań poszczególnych gatunków owadów, dotychczasowe znaleziska potwierdzają wysoką koncentrację niektórych istniejących tu siedlisk przyrodniczych.

Łęgowe lasy i mokradła zapewniają środowisko między innymi 28 gatunkom ważek, z wieloma rzadkimi rodzajami do których zaliczamy na przykład ważkę południową, ważki klinowe: widłową, rogatą i żółtonogą. W okolicy żyje 41 gatunków motyli dziennych, niektóre wielkie i kolorowe: paź królowej (FOTO 6), pokłonnik osinowiec, mieniak tęczowiec (FOTO 7), mieniak struźniak (FOTO 8), czerwończyk nieparek (FOTO 9). Miedzy setkami gatunków chrabąszczy nas zaciekawiły szczególnie chrabąszcz majowy, pilnik, chrabąszcz piżmowiec drzewny, kózki wierzbowe, chrabąszcz złotogłowy (FOTO 10). Pojawiają się tutaj dwa rzadkie rodzaje chrabąszczy: pachnica dębowa, zgniotek cynobryda. Na ławicach żwirowych bogatą roślinnością żywi się szaraczka niebiesko-skrzydła, a na łąkach polują koniki polne. Zaobserwowano również kilka rodzajów owadów błonkówek, które żyją głównie na południu Morawy. Podobnych ciekawych zwierzątek znajdziemy tutaj dużo więcej.

10

9

1. Úsek Závada - Věřňovice (ř. km 13,2 - 7,5)

Doporučené místo zahájení plavby

Příjezd s loděmi a jejich spuštění na vodu je nejpohodlnější v obci Závada na ř. km 13,2. K tomuto místu vede zpevněná místní komunikace, která končí před ochrannou hrází. Na ni navazuje obsluhovaná cesta, která vede přes hráz na široké molo pro vstup do vody. Samotný přístup k vodní hladině je nově vybudován v rámci projektu „Slezské Benátky - lodí nebo raftem nivou řeky Olše“ a je tvořen nástupním molem v břehu řeky.

Možné místo zahájení plavby

Plavbu po dolní Olši lze také započít za dětmárovickým jezem na ř. km. 15,8 za stabilizačním stupněm pod železničním mostem, kde je poměrně dobrý dojezd po polní cestě. Ze silnice I/67 je nutno odbočit směrem na Petrovice u Karviné. Nájezd na polní cestu je v prudkém úhlu, takže je lépe se autem otočit tak, aby se na polní cestu odbočovalo vpravo. Nevýhodou startu na tomto místě je nutnost brzkého překonání štětovnicového stabilizačního stupně pod následujícím železničním mostem na ř. km 15,0 (FOTO 1). Stupeň je nesjízdný, lodě se obtížně přetahují po balvanech vlevo.

2 Místo ukončení plavby

Ukončení plavby je možné v obci Věřňovice na levém břehu před silničním mostem, který je dobře upraven pro výstup na břeh a vytažení lodí (FOTO 6). Spádové stupně na úseku mezi Závadou a Věřňovicemi se nacházejí v těchto místech:

- spádový stupeň na ř. km 12,1 (za vyššího stavu vody při zvýšené opatnosti sjízdny, FOTO 2),
- spádový stupeň na ř. km 10,7 (za vyššího stavu vody při zvýšené opatnosti sjízdny, FOTO 3),
- balvanitý stupeň ř. km 8,5 – nesjízdný !! (FOTO 4),
- spádový stupeň za silničním mostem ve Věřňovicích na ř. km 7,5 – nesjízdný !! (FOTO 5).

Všechny stupně lze přenášet po levém břehu, kde byly v rámci projektu „Slezské Benátky“ před každým stupněm vybudovány schůdky pro vytažování lodí z řeky.

Tento úsek řeky Olše je kromě stupňů dobře sjízdny i při nízkých průtocích. Naleznete zde také první možnost občerstvení na vodácké základně Posejdonu nebo v místní restauraci ve Věřňovicích vzdálené necelých 700 m od mostu. Po zprovoznění dálnice přes Olši a česko-polskou hranici bude možno přijet autem do Věřňovic k mostu rovněž z polské strany z obce Laziska.

1. Odcinek Zawada - Wierzniowice (km 13,2 - 7,5)

Místa polecane do rozpoczęcia żeglugi

Przyjazd z łódkami i zejście do wody proponuje się w czeskiej gminie Zawada 13,2 km. Do tego miejsca prowadzi utwardzona droga lokalna, która kończy się przy wałie ochronnym. Na tę drogę prowadzi specjalna ścieżka przez wał, aż do szerokiego moła - które jest wejściem do wody. Zejście do wody zostało zbudowane w ramach projektu „Wenecja Śląska - łódka lub na pontonie po rzece Olzie“.

4 Kolejne miejsce umożliwiające rozpoczęcie żeglugi

Żegluga w dolnym odcinku Olzy można również zacząć przy stopniu wodnym w Dětmarovicach 15,8 km pod mostem kolejowym, dokąd prowadzi polna droga. Z drogi I 67 należy skręcić w kierunku Petrovic przy Karviné. Uwaga wjazd na polną ścieżkę jest pod ostrym kątem, dlatego wjazd samochodem jest lepszy jadąc z drugiej strony i skręcając w prawo. Niewygodą startu w tym miejscu jest konieczność obejścia stopnia stabilizacyjnego pod pobliskim mostem kolejowym na rz. km 15,0 (FOTO 1). Stopień ten nie jest przystosowany do żeglugi, dlatego łódki trzeba przeciągnąć po głazach, co jest niewątpliwie uciążliwe dla wodniaków.

Proponowane miejsce zakończenia żeglugi

Zakończyć żegluga można w miejscowości Wierzniowice. Na lewym brzegu przed mostem drogowym, jest miejsce specjalnie przystosowane

do wyjścia na brzeg oraz wyciągnięcia łódek (FOTO 6). Stopnie wodne na odcinku pomiędzy Zawadą, a Wierzniowicami znajdują się w następujących miejscach:

- stopień wodny 12,1 km (przy wyższym poziomie wody i odpowiedniej ostrożności jest żeglowny, FOTO 2),
- stopień wodny 10,7 km (przy wyższym poziomie wody i odpowiedniej ostrożności jest żeglowny, FOTO 3),
- stopień glazowy na 8,5 km – nieżeglowny!! (FOTO 4),

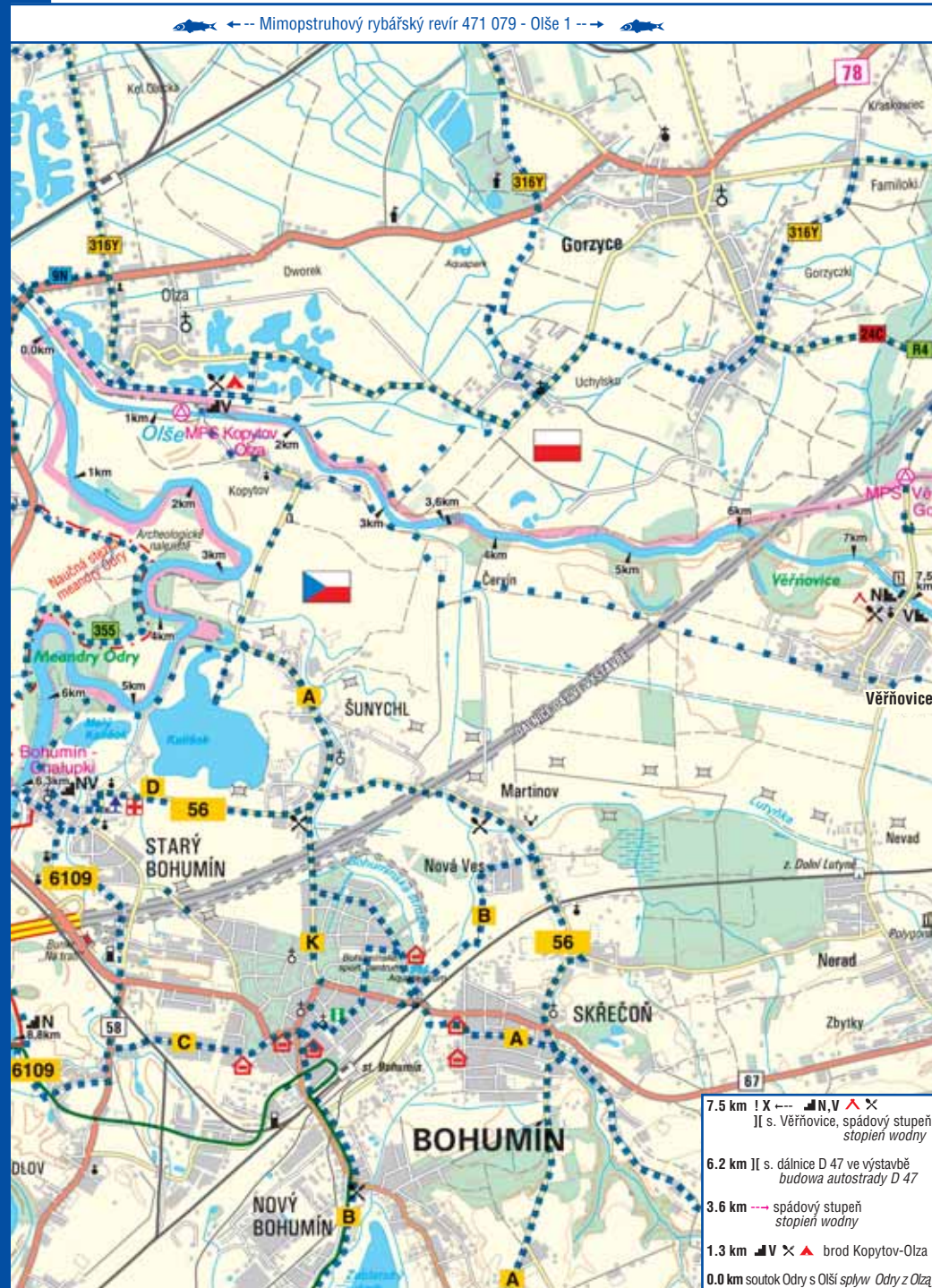
6 stopień wodny za mostem drogowym w Wierzniowicach 7,5km – nieżeglowny!! (FOTO 5).

Koło wszystkich stopni można przenieść łódki po lewym brzegu, gdzie zostały wybudowane schody do wejścia i wyjścia z wody oraz przenoszenia łódek w ramach projektu „Wenecja Śląska“.

Ten odcinek rzeki Olzy za wyjątkiem stopni wodnych nawet przy niskich stanach wody jest odpowiedni do żeglugi. Tutaj znajduje się pierwsza możliwość skorzystania z bufetu w siedzibie Stowarzyszenia Posejdon lub w miejscowej restauracji w Wierzniowicach, odległej o około 700m od mostu. Po otwarciu autostrady przez rzekę Olzę, granicę czesko-polską można będzie przekroczyć samochodem również z sąsiedniej gminy Laziska.

2. Věřňovice ř. km 7,5 ⇌ soutok s Odrou
Wierzniovice km 7,5 ⇌ ujście Olzy

2. Úsek Věřňovice - soutok s Odrou (ř. km 7,5 - 0,0)

Místo zahájení plavby
Příjezd z loděmi a jejich spuštění na vodu je možné v obci Věřňovice na ř. km 7,5 na levém břehu, pod spádovým stupněm u silničního mostu (FOTO 1). Nástupní místo je dostupné po místní komunikaci od Dolní Lutyně. Po dostavbě dálnice bude přístupné také přes most z polské strany z obce Laziska. V současné době je možný nástup pod stupněm po kamenném opevnění břehu. Za kamenným opevněním silničního mostu na levém břehu se projektuje nástupní místo se schůdky v rámci projektu „Červen - měsíc přátelství na soutoku Odry s Olší“.

Úsek řeky Olše mezi Věřňovicemi a soutokem s Odrou je velmi dobře sjízdný i při nižších prítocích. Civilizaci nám při plavbě krásnou přírodou připomene pouze dálniční most. Řeka krásně teče a významnější spádový stupeň na tomto úseku se nachází pouze na ř. km 3,6 za osadou Červín, jejíž blízkost signalizují na levém břehu schůdky k čerpací stanici vod pro místní podnik (FOTO 2). Stupeň následuje asi po třech stech metrech a je poměrně dobře sjízdný jazykem vpravo od středu řeky (FOTO 3).

Možné místo ukončení plavby
Ukončení plavby ještě před soutokem s Odrou je možné na ř. km. 1,34 u polské obce Olza na polské straně. V tomto místě je za osadou Kopytov brod, který je také místem malého pohraničního styku (FOTO 4), výstup je možný vpravo po brodové cestě směrem k protipovodňové hrázi, za kterou je asfaltová místní silnice. V místě brodu města Bohumín a Gorzyce plánují výstavbu lávky pro pěší a cyklisty, vodácký výstup na pravý břeh by pak byl řešen v rámci tohoto projektu (FOTO 5 - vizualizace lávky). Příjezdová polní cesta na levém břehu je vhodná pouze pro cyklisty. Nedaleko brodu v obci Olza se nachází kempink „Pole biwakowe Europa“ s možností občerstvení i ubytování (FOTO 6).

Doporučené místo ukončení plavby
Plavbu lze pohodlně ukončit za soutokem Odry s Olší za silničním mostem v Zabelkově (FOTO 7), kde je na levém břehu za mostem plánováno výstupní místo se schůdky v rámci projektu Červen – měsíc přátelství na soutoku Odry s Olší (FOTO 8). Od mostu nás polní příjezdová cesta dovede k motorestu, kde se můžeme po plavbě občerstvit na venkovním posezení (FOTO 9).

Možné místo ukončení plavby
Pokud si chceme plavbu protáhnout, můžeme rovným úsekem pokračovat po Odře až k silničnímu mostu v Krzyżanowicach, kde na levém břehu za mostem vzniká rovněž výstupní místo se schůdky a s dobrým dojezdem z hlavní silnice (FOTO 10). Poblíž se nachází Mini ZOO s restaurací, kde je možnost občerstvení.

2. Odcinek Wierzniovice – ujście Olzy (rz. km 7,5 - 0,0)

Polecone miejsce dla zagajenia żeglugi
Przyjazd z łódkami i wejście do wody jest najbardziej odpowiedni w miejscowości Wierzniovice - 7,5km na lewym brzegu, pod stopniem wodnym koło mostu drogowego (FOTO 1). Miejsce to znajduje się przy drodze prowadzącej od Dolnej Lutyni. Po zakończeniu budowy autostrady będzie możliwy także dojazd z polskiej strony z gminy Łaziska. Na lewym brzegu w przyszłości będzie wybudowana przystań kajakowa (FOTO 8). Projekt jest realizowany w ramach projektu „Czerwiec – miesiącem przyjaźni Odry i Olzy“.

Odcinek rzeki Olzy pomiędzy Wierzniovicami i Odry jest dobrze przystosowany do żeglugi przy niskich stanach wodnych. Turyści podczas spływu będą mogli podziwiać piękno przyrody. Kolejny stopień wodny znajduje się na 3,6 km za osadą Czervina, którego bliskość sygnalizują na lewym brzegu schody do stacji pomp do lokalnego przedsiębiorstwa (FOTO 2). Stopień jest w odległości ok. 300 m i jest stosunkowo dobrze przystosowany do żeglugi po prawej stronie od środka rzeki (FOTO 3).

Mozliwe miejsce dla zakończenia żeglugi

Zakończenie żeglugi przed spływem Olzy z Odry jest możliwe na 1,34 km przy polskiej miejscowości Olza. W tym miejscu za osadą Kopytów znajduje się bród, który umożliwia przekroczenie rzeki bez użycia mostu (FOTO 4). Po wyjściu na prawy brzeg można wejść na drogę prowadzącą w kierunku wału przeciwpowodziowego, który następnie prowadzi do lokalnej drogi asfaltowej. W miejscu brodu miasto Bohumín w partnerstwie z gminą Gorzyce planuje budowę kładki rowerowej. Wyjście na prawy brzeg będzie rozwiązywane w ramach tego projektu (FOTO 5 - wizualizacja kładki). Dojazdowa droga polna po lewej stronie rzeki jest przystosowana tylko dla rowerzystów. W miejscowości Olza znajduje się „Pole biwakowe Europa“ dające możliwość przenocowania oraz konsumpcji (FOTO 6).

Polecone miejsce dla zakończenia żeglugi

Żegluga można zakończyć za mostem drogowym w Zabelkowie (FOTO 7), gdzie na lewym brzegu za mostem w przyszłości będzie budowana przystań kajakowa - w ramach projektu „Czerwiec – miesiącem przyjaźni na spływie Odry i Olzy“. Skracając na moście w lewo dojedziemy do „Zajazdu przy kominku“, gdzie po spływie można się posilić (FOTO 9).

Mozliwe miejsce dla zakończenia żeglugi

Osoby, które pragną sobie spływ przedłużyć zachęcamy do dalszej podróży. Płynąc prostym odcinkiem rzeki Odry dopłyną do mostu drogowego w Krzyżanowicach. Na lewym brzegu Odry również planowana jest budowa przystani kajakowej. Z tego miejsca bardzo łatwo wyjechać na główną drogę (FOTO 10). W pobliżu znajduje się też Mini ZOO z restauracją, w której można się posilić.

3. Ostrava-Koblův ř. km 13,9 sůtok s Ostravicí ⇒ Antořovická lávka ř. km 8,8 Ostrava-Koblów km 13,9 splyw Ostrawicą ⇒ Kładka Antosowicka km 8,8

- 13.9 km Odra - sůtok s Ostravicí
Odra - splyw z Ostrawicą
- 13.5 km [N] [s.]
- 11.0 km [s.] D1
- 8.8 km [N] [p.] Antořovická lávka
- 7.6 km [s.] D1
- Řeka Ostravice na sůtoku s Odrou
Rzeka Ostrawica na splywie z rzeką Odry
- 4.7 km [N] sůtok Ostravice s Lučinou
splyw Ostrawicy z Lucyną
- 4.6 km [p.] Hradní lávka
- 4.0 km [s.] [s.] most Miloře Sýkory
skalnatý práh próg skalny
- 3.8 km [p.] Slezská lávka
peřejka mały próg
- 3.6 km [s.] [s.] most Pionýrů,
kameny, glazy
- 3.4 km [p.] [p.] za radniční věži
- 2.5 km [p.] [p.] v Komenského sadech
- 1.8 km [s.] [s.] most B. Němcové
- 1.2 km [ž.]
- 0.4 km [s.]
- 0.3 km [s.] D1
- 0.0 km sůtok Odry s Olří
zbięg rzek Odry i Olzy

1. Úsek Ostrava-Koblów – Antořovická lávka

Místo zahájení plavby
Na ř.km 13,9 zprava přítěka do Odry Ostravice (FOTO 1). Následuje most v Ostravě-Hrušově na ř. km. 13,5. Za mostem lze po místní komunikaci sjet na levý břeh řeky a zde započít plavbu (FOTO 2). V úseku od Ostravy do Bohumína je řeka poměrně široká, přítom proudící a bez překážek.

Po cestě do Starého Bohumína dvakrát podjždíme dálnici. Nepřehlédnutelný je lanový zavěšený most, který tvoří dominantu v Vrbických jezerech (FOTO 3). Před druhým dálničním mostem ještě podjždíme Antořovickou lávku pro pěší a cyklisty (FOTO 4), která byla obnovena po povodních v roce 1997 a je hojně využívána cyklisty. Po lávce vede cyklotrasa 6109 a bohumínská místní trasa C. Vpravo za lávkou je dobrý dojezd autem, proto je zde plánováno vybudování nástupního místa pro vodáky v rámci projektu Červen – měsíc přátelství na sůtoku Odry s Olří (FOTO 5).

2.

Řeka Ostravice na sůtoku s řekou Odrou

Chceme-li si plavbu do Starého Bohumína prodloužit, lze sjезд řeky začít již na sůtoku Ostravice s řekou Lučinou (FOTO 6). Tento úsek řeky je pro vodáckou turistiku velice oblíbený. Před samotnou plavbou lze naplánovat výlet na Slezsko-ostřavský hrad, na vyhlídce Nové radnice v Ostravě, či vycházku na Landek nebo návštěvu lanového centra v Hornickém muzeu. Ti zdatnější mohou zařadit do svého programu i lezení po kyplopských zdech podél řeky Ostravice.

Délka plavby od Hradní lávky mezi ostravským výstaviřtem a Slezskoostřavským hradem trvá 1 - 1,5 hodiny, úsek až k sůtoku Ostravice s Odrou měří 4,7 km. Na ř.km 4,0 před mostem Miloře Sýkory je skalnatý práh s peřejí, který je sjízdný vlevo (FOTO 7). Na ř.km 3,8 je pěší lávka Slezská, pod kterou je peřejka sjízdná středem vpravo nebo vlevo. Pod silničním mostem Pionýrů na ř.km 3,6 jsou kameny, sjízdné vpravo (FOTO 8). V trase úseku ještě projedeme peřejku (FOTO 9,10) a podjedeme dva mosty, silniční most Boženy Němcové (km 1,8) a dálniční most před sůtokem (km 0,3).

3.

Jste-li milovníci sůtoků řek, a zahájíte-li plavbu v Ostravě pod hradem, můžete v jeden den navřítit tři sůtoky řek: Ostravice s Lučinou, Odry s Ostravicí a Odry s Olří, pokud budete ze Starého Bohumína pokračovat přes hraniční meandry Odry do Polska.

3. Odcinek Ostrava-Koblów – Kładka Antosowicka

Miejscę rozpoczęcia żęglugi

Na 13,9 km rzeki prawym doplywem Odry jest rzeka Ostrawica (FOTO 1). Na 13,5 km tego odcinka możemy zobaczyc most w Ostrawie-Hruszowie za którym znajduję się droga lokalna, która możemy dojechać do lewego brzegu rzeki i tutaj rozpocząć splyw (FOTO 2). Odcinek rzeki Ostrawa-Bogumina jest odcinkiem szerokim i bezpiecznym.

Płynąc do Starogo Bogumina dwa razy przeplywamy pod autostradą. W tych okolicach nie można nie zauwazyć podwieszanego linowego mostu, który stanowi dominantę krajobrazu rozciagającego się wzdluz Jezior Wierzbowych (FOTO 3). Przed wpłynięciem pod drugi autostradowy most podpływamy pod Kładką Antosowicką, wykorzystywaną przez pieszych i rowerzystów (FOTO 4). Kładka ta została odbudowana po powodzi, która miała miejsce w 1997 roku, obecnie jest częścią ścieżki rowerowej 6109 oraz lokalnej bogumińskiej trasy C. Z prawej strony kładki możliwy jest dojazd samochodem, ponieważ planowana jest tutaj budowa miejsca wstępu do rzeki dla wodniaków w ramach projektu „Czerwiec miesiacem przyjaźni na splywie Odry i Olzy” (FOTO 5).

Zbięg rzek Odry i Osrawicy

Jeżeli chcemy przedlużyć sobie żęglugę do Starogo Bogumina możemy rozpocząć splyw na odcinku łączącym Ostrawicę z rzeką Lucyną (FOTO 6). Odcinek ten jest bardzo popularny wśród społeczności wodniackiej. Przed wpłynięciem możliwe jest zobaczenie Śląsko-ostřawskiego Zamku, Nowego Ratusza w Ostrawie, wejřcie na wzgórze Landek czy zwiedzenie centrum kolejki liniowej w Muzeum Górnicy. Bardziej odważni mogą włączyć do swojego programu wspinaczkę po ścianie alpinistycznej wzdluz rzeki Ostrawicy.

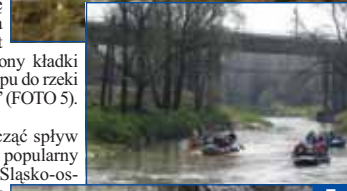
4.

Čas przeplywu od Kładki Grodu, która łączy ostrawskie tereny wystawowe z Śląsko-ostřawskim Grodem, zajmuje od 1-1,5 godziny, odcinek ten mierzy 4,7 km. Na 4,0 km trasy, przed mostem Milořa Sýkory, znajduję się próg skalny możliwy do oplynięcia z lewej strony (FOTO 7). Kładka dla pieszych „Slezka” jest na 3,8 km splywu, pod nią znajduję się mały próg możliwy do przeplynięcia řrodkiem, kierując się lekko w prawo bądź lekko w lewo. Pod mostem drogowym „Pionyr” (3,6 km) są glazy, które można oplynąć z prawej strony (FOTO 8). Na tym samym odcinku przeplyniemy jeszcze próg skalny (FOTO 9,10) oraz dwa mosty, są to: most drogowy Boženy Němcowej (1,8 km) i most autostradowy (0,3 km).

Jeżeli są Państwo miłośnikami splywów kajakowych i rozpoczniecie swoją wyprawę spod ostrawskiego zamku, możecie w jeden dzień przeplynąć trzy szlaki: Ostrawicę z Lucyną, Odry z Ostrawicą oraz Odry z Olřą (płynąc ze Starogo Bogumina przez meandry Odry do Polski).

5.

6.

7.

8.

9.

Pod mostem drogowym „Pionyr” (3,6 km) są glazy, które można oplynąć z prawej strony (FOTO 8). Na tym samym odcinku przeplyniemy jeszcze próg skalny (FOTO 9,10) oraz dwa mosty, są to: most drogowy Boženy Němcowej (1,8 km) i most autostradowy (0,3 km).

- 7.6 km [I s. D1
- 6.8 km I → [I ž. návozy kameni nawiezione glazy
- 6.8 km [I s. nový hraniční most nový most graniczny
- 6.3 km [I N, V [I s. Starý Bohumín starý hraniční most, starý most graniczny
- meandry Odry, meandry Odry
- 0.0 km soutok Odry s Olší spływ Odry z Olzą
- 0.4 km [I V × [I s. Zabelków-Olza
- 0.8 km [I ž.
- 5.8 km [I V [I s. Krzyżanowice

4. Úsek Starý Bohumín - Krzyżanowice

Místo zahájení plavby

Za Antošovickou lávkou na ř. km 8,8 podplouváme dva mosty těsně za sebou, železniční most, kde návozy kameni komplikují průjezd (FOTO 1) a nový hraniční silniční most. Následuje pak starý hraniční most mezi Starým Bohumínem a Chalupkami na ř. km 6,3. Vpravo za mostem je vhodné nástupní a výstupní místo u limnigrafické stanice (FOTO 2). Před sjezdem meandru doporučujeme zastávku a prohlídku náměstí ve Starém Bohumíně a zámečku v Chalupkách s restaurací a ubytováním. Starobohumínskou dominantou je kostel Narození Panny Marie a Národní dům.

Plavbu zahajujeme ve Starém Bohumíně u nového limnigrafu (stanice Povodí Odry, s.p. na měření stavů a průtoků vody - FOTO 3) za hraničním mostem do polských Chalupek. Na mostě pravděpodobně uvidíme cyklisty, protože most propojuje systém cyklotras na polské a české straně (polské cyklotrasy R4, 24C a 355 po naučné stezce kolem meandru, české cyklotrasy č. 56, 6109 a místní bohumínskou trasu D).

Nedlouho po vyplutí se dostaneme k protrženému meandru, kde v zátočině řeka silně proudí a musíme se někdy vyhýbat naplaveným či padlým stromům a za vyššího stavu vody nebezpečným vírům (FOTO 4). Situace se opakuje i v dalších zátočinách, přesto při znalosti základních záběrů pádly celou přírodní památkou hravě proplujeme a stiháme odbívat strmé břehy s hnízdištěm břehulí a ledňáčeků a naplaveniny šterku a písku. Tento nejkrásnější úsek dolní Odry je bohužel dlouhý podle kilometráže jen něco málo přes tři kilometry, takže se zanedlouho dostaneme k soutoku Odry s Olší, kde můžeme většinou zřetelně rozlišit rychlost i barvu vody vpravo přitékající Olše (FOTO 5). Při projíždění soutoku již před sebou vidíme most v Zabelkově, kde lze pohodlně zakotvit při levém břehu, kde je rovněž snadný dojezd auty. Pro větší komfort vodáků je zde plánováno vybudování výstupních schůdků v rámci projektu Červen – měsíc přátelství na soutoku Odry s Olší.

Při průjezdu přírodní památkou dodržujeme zásady doporučeného chování podrobně rozepsané dále v průvodci, zejména nevstupujeme na naplaveniny šterku a písku, nepřiblížíme se ke strmým břehům a chovíme se tiše, abychom neplašili hnízdičtí ptáky.

V plavbě můžeme pokračovat dále, tok řeky za soutokem zmožňuje a směr řeky se vyrovná. Pádlováním na klidné řece se dostaneme po šesti kilometrech k mostu v Krzyżanowicích, kde lze rovněž pohodlně vystoupit na levém břehu za mostem (FOTO 6). Opět je zde snadný příjezd autem a plánované místo vybudování schůdků pro nástup a výstup vodáků. Pokračovat v plavbě po Odře můžete dále do Racibórze a Kędzierzyna-Koźla.

Město Kędzierzyn-Koźla společně s Bohumínem jsou partnery projektu „Promocja turystyczno-rekreačných walorów rzeki Odry poprzez wydanie przewodnika kajakowego“.

Cílem tohoto projektu je co nejlepší využití turisticko – rekreačního potenciálu řeky Odry prostřednictvím vydání profesionálního vodáckého průvodce, který popíše řeku na úseku od Ostravy do Kędzierzyna-Koźla (jez Januszkowice) a bude navazovat na vodáckého průvodce okolí soutoku Odry s Olší.

4. Odcinek Stary Bogumin - Krzyżanowice

Místo rozpuštění žegluga

Na 8,8 km przeplywamy pod dwoma mostami ściśle do siebie przylegającymi - są to most kolejowy oraz nowy most drogowy - w tym miejscu nawiezione kamienie utrudniają spływ (FOTO 1). Następnie pływamy pod starym mostem granicznym pomiędzy Starym Boguminem i Chalupkami, który znajduje się na 6,3 km trasy. Z prawej strony za mostem, obok stacji pomiarowej jest odpowiednie miejsce na wyjście lub wejście do rzeki (FOTO 2). Przed spływem wzdłuż meandrów zachęcamy do postou i zwiedzenia rynku w Starym Boguminie oraz zameczku w Chalupkach, gdzie znajduje się restauracja i hotel. Warty zobaczenia w Starym Boguminie są: kościół Narodzenia Panny Marii oraz Dom Narodowy.

Żegluga można rozpocząć w Starym Boguminie koło nowej stacji pomiarowej (stacja Povodí Odry, s.p. zapewniająca pomiar wysokości stanu i przepływu wody - FOTO 3) za mostem granicznym do Chalupek. Na moście można spotkać rowerzystów ze względu na fakt, że łączy on systemy ścieżek rowerowych po polskiej i czeskiej stronie (polskie trasy rowerowe R4, 24C a 355 po ścieżce dydaktycznej wzdłuż meandrów, czeskie trasy rowerowe nr 56, 6109 oraz miejscowa bogumińska trasa D).

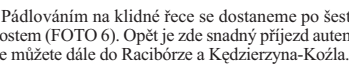
Niedługo po wypłynięciu znajdziemy się koło przerwanego meandru, gdzie na zakręcie rzeka jest bystra i należy uważać na polamane gałęzie, które znajdują się w wodzie. Podczas wyższego stanu wody wskazane jest, aby uważać na niebezpieczne wiry (FOTO 4). Sytuacja powtarza się na kolejnych zakrętach, lecz przy posiadaniu podstawowej wiedzy o pracy z wiosłami można cały rezerwat przyrody bez problemu przepłynąć, równocześnie podziwiając strome brzozy z gniazdami brzegówki i zimorodka, a także narzuty żwiru i piasku. Ten najładniejszy odcinek dolnej Odry jest niestety, licząc w kilometrach rzeki, stosunkowo krótki. Ma nieco ponad trzy kilometry, więc dosyć szybko dopływamy do wideł Odry z Olzą, gdzie możemy zauważyć różnicę w szybkości nurtu rzeki i kolorze wody rzeki Olzy (FOTO 5). Płynąc już widłami widzimy przed sobą most w Zabelkowie, gdzie są bardzo dobre warunki, aby wygodnie zakotwić kajak na lewym brzegu. Jest tu również łatwy dojazd samochodami. Dla podniesienia komfortu w planie jest zbudowanie schodów do wejścia i wyjścia z rzeki. Realizacja planu nastąpi w ramach projektu „Czerwiec – miesiącem przyjaźni na spływie Odry i Olzy“.

Płynąc przez rezerwat przyrody proponujemy dostosować się do zasad podanych w przewodniku. Przede wszystkim nie należy wychodzić na narzuty żwiru i piasku oraz zbliżać się do stromych brzegów. Turysty powinni zachowywać się cicho, aby nie płoszyć gnieźdzących się tutaj ptaków.

Żegluga możemy kontynuować dalej, rzeka za spływem staje się potężniejsza i kierunku rzeki się wyrównuje. Wiosłowaniem po spokojnej rzece dopłyniemy po sześciu kilometrach do mostu w Krzyżanowicach, gdzie również można wyjść na lewy brzeg za mostem (FOTO 6). Tutaj jest także łatwy dojazd samochodem oraz planuje się budowę schodów do wejścia i wyjścia z rzeki dla wodniaków. Dalej możemy kontynuować żegluga po Odrze aż do Raciborza lub Kędzierzyna-Koźla.

Gmina Kędzierzyn-Koźla wspólnie z miastem Bogumin są partnerami projektu „Promocja turystyczno-rekreačných walorów rzeki Odry poprzez wydanie przewodnika kajakowego“.

Cílem tego projektu jest jak nejlepšíe wykorzystanie potenciálu turistyczno-rekreačného rzeki Odry poprzez wydanie profesionálneho průvodníka kajakového, ktorý v spôsob špecifického opíše walory rzeki oraz jej doliny na odcinku od Ostravy do Kędzierzyna-Koźla (służa Januszkowice) - i będzie nawiązywał do przewodnika dla wodniaków opisującego spływ Odry z Olzą.

Zajímavosti v okolí soutoku Odry s Olší - Ciekawe miejsca w okolicy widel Olzy i Odry

VĚRŇOVICE Dříve samostatná obec vznikla v roce 1305. V roce 1975 byla sloučena s Dolní Lutyní. Mezi pamětihodnosti patří kaple Sv. Isidora z roku 1869, socha Sv. Jana Nepomuckého před kaplí a náhrodek z války z roku 1866 na cestě do polských Lazisk. Po otevření hranice s Polskem se Věřňovice staly významnou turistickou lokalitou, přes kterou prochází nejen vodní cesta na Olši nazvaná „Slezské Benátky“, s loděnicí u mostu, ale rovněž cyklotrasa a koňské stezky.

WIERZNIOWICE Wierzniowice powstały jako samodzielna gmina w roku 1305. W 1975 roku została połączona z Lutynią Dolną. Charakterystycznymi miejscami tej gminy są: kaplica św. Izzydora z roku 1869, posąg św. Jana Nepomucyńskiego przed kaplicą oraz nagrobek po wojnie z roku 1866 na drodze do Lazisk. Po otwarciu granicy z Polską Wierzniowice stały się znaczącym miejscem turystycznym, przez które przebiega nie tylko droga wodna na Olzie nazwana „Wenecja Śląska“, ale także ścieżki rowerowe i konne.

STARÝ BOHUMÍN

Bogun (dnešní Starý Bohumín a polské Chalupki) vznikl na území tehdejšího ratibořského knížectví v roce 1256. Hrad, nazývaný Barudswerde, byl založen na levém břehu Odry (dnešní Chalupki), podhradní ves, později město (dnešní Starý Bohumín), vznikla na pravém břehu řeky. Majitelé panství se střídali, nejdelší patřilo bankéřskému rodu Henckelů z Donnersmarcku, kteří také mají ve farské zahradě svou hrobku z roku 1752. Za jejich vlády v roce 1742 na základě vratislavského míru došlo k rozdělení Bohumína tak, že jeho levobřežní část (hrad a předměstí) připadly Prusku, kdežto pravobřežní město zůstalo součástí habsburského Slezska.

STARÝ BOGUMIN

Bogun (dzisiejszy Stary Bogumin oraz polskie Chalupki) powstał na terenie ówczesnego Księstwa Raciborskiego w roku 1256. Zamek, nazywany Barudswerde, został założony na lewym brzegu Odry (obecnie Chalupki); a wioska, późniejsze miasto (dzisiaj Stary Bogumin) na podzamczu, na prawym brzegu rzeki. Mieszkańcy dworu często się zmieniali, jego najdłuższymi właścicielami byli przedstawiciele rodu Henckelów z Donnersmarcku, którzy w ogrodzie parafialnym mają swój grobowiec z roku 1752. W okresie ich panowania, w roku 1742, na podstawie przymierza wrocławskiego doszło do podziału Bogumina w taki sposób, że jego lewobrzeżna część (zamek oraz przedmieście) zostały włączone do Prus, a prawobrzeżna pozostała na terenie habsburskiej części Śląska.

HRANIČNÍ MOST VE STARÉM BOHUMÍNĚ Přemostění Odry se uskutečnilo asi v 15. století. Rozdělením panství na část pruskou a rakouskou pozbýl most původní důležitosti, a protože jej nikdo neopravoval, byl nakonec stržen. V roce 1838 byl v těchto místech zřízen pouze přívoz. Při vyměňování budoucí železniční tratě se starobohumínský měšťané postavili proti stavbě železnice, což se stalo osudným dalšímu rozvoji města. Město postupně ztrácelo na významu. Stavba dráhy, rozvoj průmyslu a stoupající doprava si vynutily, že v roce 1898 byl položen základní kámen ke stavbě mostu přes Odru a za rok byla stavba dokončena. Železniční most byl postaven již v roce 1849.

MOST GRANICZNY W STARYM BOGUMINIE Most przez Odę został zbudowany prawdopodobnie w XV wieku. Po podziale majątku na część pruską i austriacką utracił pierwotne znaczenie i ze względu na to, że nikt go nie remontował, został zburzony. W roku 1838 zastąpił go przewóz. Podczas projektowania przyszłej kolei żelaznej mieszczenie Starogo Bogumina zaprotestowali przeciw tej budowie, co miało zasadnicze znaczenie dla dalszego rozwoju miasta. Miasto stopniowo utraciło swe znaczenie. Budowa kolei, rozwój przemysłu i wzrost transportu spowodowały, że w roku 1898 został złożony kamień pod budowę mostu przez Odę i rok później budowa została zakończona. Most oddano do użytku 4 października 1899 r. i nazwano go Mostem Jubileuszowym Cesarza Franciszka Józefa. Most kolejowy został zbudowany w roku 1849.

FARNÍ KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE VE STARÉM BOHUMÍNĚ

Počátky kostela Narození Panny Marie ve Starém Bohumíně, nejstarší kulturní památky na území Bohumína, zůstávají kvůli nedochovaným historickým záznamům zahaleny tajemstvím. První dřevěná kaple zde snad stávala již na přelomu 12. a 13. století. Gotickým zděným kostelem byla nahrazena nejspíše již mezi lety 1320 až 1400. Dnešní podobu získal kostel až za rozsáhlé rekonstrukce v letech 1910 až 1911. Díky korunovací milostného obrazu Panny Marie Růžencové-Starobohumínské, kterou ostravsko-opavský biskup František Václav Lobkowitz vykonal 7. října 2004, byl farnímu kostelu navrácen statut lidového poutního místa. V roce 2004 posvětil dvě pozlacené korunky z tohoto obrazu papež Jan Pavel II. přímo ve Vatikánu.

KOŚCIOŁ PARAFIALNY NARODZENIA MARII PANNY W STARYM BOGUMINIE

Początki kościoła Narodzenia Marii Panny w Starym Boguminie, najstarszego zabytku kulturalnego na terenie Bogumina, z powodu braku notatek historycznych są nieznanne. Pierwsza drewniana kaplica powstała tam prawdopodobnie na przełomie XII i XIII wieku, która przypuszczalnie została zastąpiona gotyckim murywanym kościołem w latach 1320-1400. Kościół uzyskał swój dzisiejszy wygląd dopiero podczas obszernej rekonstrukcji w latach 1910-1911. Ze względu na ukoronowanie obrazu Panny Marii Różańcowej-Starobogumińskiej, który wykonał ostrawsko-opawski biskup František Václav Lobkowitz w dniu 7. października 2004 r., kościółowi parafialnemu został zwrócony statut miejsca pielgrzymkowego. Jan Paweł II w 2004 roku poświęcił w Watykanie dwie pozłacane korony z obrazu.

HROBKA HRABAT HENCKELŮ Z DONNERSMARCKU, majitelů bohumiňského panství. Drobná dvoupodlažní stavba z r. 1752, upravená v 19. stol. Jde o rotundu s kuželovitou střechou, která se nachází v blízkosti kostela ve Starém Bohumíně.

GROBOWIEC HRABIÓW HENCKELÓW Z DONNERSMARCKU, właścicieli bogumińskiego dworu, to drobna, dwukondygnacyjna budowla ze stójkowatym dachem z roku 1752, wyremontowana w XIX wieku. Znajduje się koło kościoła w Starym Boguminie.

KAPLE ANDĚLŮ STRÁŽNÝCH

Nachází se nedaleko nemocnice ve Starém Bohumíně. Drobná stavba v areálu bývalého epidemického hřbitova pochází snad z roku 1831, kdy vypukla velká choleraová epidemie. Akt znovu posvěcení nově pojmenované kaple Andělů strážce (původně Panny Marie Bolesné) se uskutečnil 28. října 2004, kdy zde byl zároveň znovu vztýčen kříž, jenž zhotovil pražský režisér Miloš Zabranský.

KAPLICA ANNIOLÓW STRUŻY

Znajduje się w Starym Boguminie na terenie byłego cmentarza epidemicznego. Pochodzi prawdopodobnie z roku 1831, kiedy wybuchła epidemia cholery. Akt powtórnego wyświęcenia kaplicy, nazwanej Anioła Stróża (pierwotnie Panny Marii Bolesnej) odbył się w dniu 28 października 2004 roku, kiedy został ponownie podniesiony krzyż, który wykonał praski artysta Miloš Zabranský.

KAPLE PUSTYŃNA

Za hřbitovem ve Starém Bohumíně. Drobná barokní stavba z poloviny 18. stol. Podle legendy byla vystavěna dvěma bohumiňskými měšťany, kteří v ní vedli poustevnický život.

KAPLICA PUSTELNIA

Za cmentarzem w Starym Boguminie to drobna budowla barokowa z połowy XVIII wieku. Według legendy została zbudowana przez dwóch bogumińskich mieszczan, którzy prowadzili w niej życie pustelnicze.

OBJEKT TĚŽKÉHO OPEVNĚNÍ MO-S5 NA TRATI ve Starém Bohumíně. Objekt Na trati u železnice a sjezdu k dálnici tvoří dvě pevnosti, které jsou spojeny podzemní chodbou. Je to jediný objekt tohoto druhu v celém čs. pevnostním systému. Objekt MO S5 byl prohlášen kulturní památkou a je po dohodě s členy Klubu vojenské historie Bohumín přístupný veřejnosti (tel.: 604 148 470, 723 286 857).

OBJEKT FORTYFIKACJI MO-S5 KOŁO DROGI w Starym Boguminie. Obiekt przy drodze koło kolei i zjazdu z autostrady tworzy dwa obwarowania, które są połączone podziemnym korytarzem. Jest to jedyny tego typu obiekt w całym systemie obronnym byłej Czechosłowacji. Obiekt MO-S5 został zaszerogowany jako zabytek kulturalny i w porozumieniu z członkami Klubu Historii Wojskowej Bogumín jest dostępny dla zwiedzających (tel.: +420 604 148 470, +420 723 286 857).

ANTOŠOVICKÁ LÁVKA V místech, kde dnes stojí Antošovická lávka, původně fungoval po dlouhá desetiletí převoz. Lávka, která vznikla po roce 1947, byla zcela zničena při povodni v roce 1997. Současná Antošovická lávka byla otevřena a předána k užívání v létě roku 2000. Vede přes ni cyklotrasa č. 6109, místní cyklistická trasa C a zelená turistická značka.

KŁADKA ANTOSZOWICKA W miejscu, gdzie dzisiaj jest Antoszowicka Kładka, pierwotnie funkcjonował przez długie lata przewóz Kładka, która powstała po roku 1947. Została zupełnie zniszczona podczas powodzi w roku 1997. Obecna Antoszowicka Kładka została otwarta i oddana do użytku w lecie 2000 r. Przez kładkę prowadzi trasa rowerowa nr 6109, miejscowa trasa C oraz oznaczona ścieżka turystyczna.

ZAVĚŠENÝ DÁLNIČNÍ MOST Ojedinělou stavbou, ohleduplně zasazenou do krajiny, je dálniční most přes řeku Odru a Antošovické jezero mezi Ostravou a Bohumínem. Most se stal Stavbou roku 2008. Po stavební stránce je velmi zajímavý. Je zavěšený na více než dvou tisícovkách nosných lan, která jsou ukotvena na centrálním pylonu, vysokém 48 metrů. Projektanti se jej snažili navrhnout tak, aby se stal symbolem nové dálnice, ale aby nerušil krajinu a zapadl do ní.

PODWIESZANY MOST AUTOSTRADOWY Wyjątkową budową, pasującą do okolicy, jest most autostradowy przez rzekę Odę i Jezioro Antoszowickie na trasie z Ostrawy do Bogumina. W roku 2008 most ten został ogłoszony Budowlą Roku. Most jest ciekawy pod względem budowlanym: jest podwieszony na ponad 2000 lin nośnych, które są zakotwione na centralnym maszcie wysokim na 48 metrów. Projektanci dążyli do zaprojektowania budowli w sposób, który uczyniłby go symbolem nowej autostrady i nie naruszał krajobrazu, lecz był jego częścią.

CYKLOTRASY

Bohumínem vedou dvě cyklotrasy. První je mezinárodní cyklotrasa, která má na území Bohumína číslo 56, a přichází z Orlové a Havířova přes Luční ulici a pokračuje ulicemi Úvozní, I. máje, Opletalova, Ovocná a Slezská až k hraničnímu přejezdu s Polskou republikou. Druhá cyklotrasa č. 6109 vede ze Starého Bohumína k Antošovické lávce a pokračuje dál na Landek a Šilheřovice. Tyto trasy doplňují místní cyklotrasy A, B, C a D. Za hraničním mostem se lze v Polsku napojit na cyklotrasy číslo R4 a 24C a cyklotrasu 355 po naučné stezce kolem meandrů Odry.

TRASY ROWEROWE

Przez Bogumín przebiegają dwie trasy rowerowe. Pierwsza z nich jest międzynarodową trasą nr 56, która na terenie Bogumina przechodzi z Orłowej i Hawierzowa aż do przejścia granicznego z Polską. Druga trasa rowerowa nr 6109 prowadzi ze Starego Bogumina do Antoszowickiej Kładki, następnie w kierunku Landeka i Szilerzowic. Trasy te są uzupełnione lokalnymi ścieżkami rowerowymi A, B, C i D. Za mostem granicznym można kontynuować podróż w Polsce ścieżkami rowerowych nr R4 i 24C oraz ścieżką rowerową 355 wzdłuż ścieżki dydaktycznej koło meandrów Odry.

ZÁMEK CHALUPKI

Barokní zámek byl postaven v roce 1682 na základech středověké tvrze. Dochované zbytky vodního příkopu a středověkých bastionových opevnění dokládají, že se jednalo o stavbu obranného charakteru. Zámek lemuje krásný park založený v 19. století. V současné době se v zámku nachází hotel a stylová restaurace s dobrou kuchyní.

PAŁAC W CHALUPKACH

Barokový pałac został wzniesiony w roku 1682 na fundamentach średniowiecznej twierdzy. Miejsce to miało charakter obronny - świadczą o tym zachowane reliktury fosy oraz średniowiecznych umocnień bastionowych. Wokół pałacu rozpościera się piękny park założony w XIX wieku. Obecnie w pałacu znajduje się hotel oraz stylowa restauracja z dobrą kuchnią.

Hotel - Restauracja, Zamek w Chalupkach, Tel.: 032 / 419-69-44 ; Fax: 032 / 419-60-79, e-mail: hotel@hotel-zamek.pl

ZÁJEZDNÍ HOSTINEC S KRBEM V ZABELKOWĚ

V tomto hostinci si můžete dát různá jídla polské kuchyně, rovněž grilované speciality a jiné chut'ovky. Pro žízniční jsou k dispozici studené i teplé nápoje. Je to místo, kde si můžete odpočinout na cestách, zregenerovat síly v příjemném prostředí a získat energii na další cestu.

ZAJAZD PRZY KOMINKU W ZABELKOWIE

To miejsce w którym można zjeść różnego rodzaju dania polskiej kuchni, ale również dania z grilla i inne przysmaki. Dla spragnionych zajazd oferuje napoje zimne oraz ciepłe.

Jest to miejsce w którym można odpocząć w trakcie podróży by zregenerować siły w miłym otoczeniu oraz posilić się, i zyskać energię na dalszą drogę.

Tel.: +48 500 128 899

KRZYŻANOWICE

Počátky vesnice Krzyżanowice sahají do 13. století. V Krzyżanowicích můžete vidět historický zámek postavený kolem roku 1700. Objekt je směs různých architektonických slohů. V letech 1843 - 1848 zde pobýval a tvořil Ferenc Liszt. Existují také doklady o pobytu Ludvíka van Beethovena v tomto objektu. V současné době sídlí v zámku Dům sociální péče vedený ženskou františkánskou kongregací Marie Ustavičné pomoci.

Další historickou památkou v Krzyżanowicích je kostel sv. Anny postavený v letech 1791-1793 v pozdně barokním slohu. Kostel byl značně poškozen během válečné vřavy v roce 1945, obnoven byl v letech 1947-1949. Zdobí jej goticko-renesanční věž datovaná do 15. nebo 16. století. Nad novogotickým portálem je umístěna kartuše s erbem Lichnovských.

ROSKÓW

Początki wsi Krzyżanowice sięgają XIII w. W Krzyżanowicach zobaczyć można zabytkowy pałac zbudowany ok. 1700 r. Budowa stanowi mieszanek stylów architektonicznych. W latach 1843-1848 przebywał i tworzył w pałacu Franciszek Liszt.

Existují také doklady o pobytu Ludvíka van Beethovena v tomto objektu. V současné době sídlí v zámku Dům sociální péče vedený ženskou františkánskou kongregací Marie Ustavičné pomoci.

Istnieją również dowody na pobyt w tym obiekcie Ludwika van Beethovena. Obecnie w pałacu mieści się Dom Opieki Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Maryi Nieustającej Pomocy. Kolejnym zabytkiem architektonicznym w Krzyżanowicach jest kościół pw. św. Anny, wybudowany w latach 1791-1793 w stylu późnobarokowym. Kościół został znacznie uszkodzony podczas działań wojennych w 1945 roku i ponownie odbudowany w latach 1947-49. Zdobí go wieża gotycko-renesansowa datowana na XV lub XVI w. Nad neogotickým portálem znajduje się kartusz z herbem Lichnovských.

ROSKÓW

Roszków je malou obcí nacházející se mezi Krzyżanowicemi a Zabelkowem. Bývalá roszkowska štěrkovna stále skrývá zajímavé historické „poklady“. Byly zde například nalezeny pařezy dubů s obvodem kmene 600 - 700 cm a také zbytky zkamenělin zvířat, například mamutů, kteří zde žili před 10 tisíci lety. V Roszkowě také můžete vidět unikátní topol černý. Roste na východním konci Wiejské ulice.

ROSKÓW

Roszków to niewielka miejscowość położona pomiędzy Krzyżanowicami a Zabelkowem. Wyrobiska roszkowskiej żwirowni ciągle skrywają ciekawe „skarby” historii, np. znaleziono tam pnie dębów czarnych o obwodach 600-700 cm, a także szczątki zwierząt kopalnianych m.in. mamutów, które żyły na tych terenach i wyginęły przed 10 tys. lat. W Roszkowie spotkać można też unikalny okaz topoli czarnej - rośnie na wschodnim krańcu ul. Wiejskiej.

NAUCNÁ STEZKA

Díky iniciativě obecních samospráv - polských a českých - ve spolupráci s WWF-Polsko a Nadací Zelená liga byla v oblasti meandrů Odry zřízena naučná stezka, kterou tvoří těchto šest zastavení:

Zastavení I.: Využívání území v přírodním parku Meandry řeky Odry - formy obhospodařování území v oblasti meandrů.

Zastavení II.: Moravská brána a pohraniční meandry Odry – charakteristika Moravské brány, ekologického koridoru a významu Odry.

Zastavení III.: Na běhu meandru popis vzniku meandrů, historické mapy zobrazující změny koryta řeky v průběhu času.

Zastavení IV.: Koncepce Prostor pro řeku – co to znamená? Proč vznikla? Jaké jsou výsledky jejího použití?

Zastavení V.: Rostliny a zvířata meandrů, Natura 2000, definice přírodních stanovišť, síť Natura 2000 a její souvislost s hraničními meandry Odry. Fauna a flóra v meandrech.

Zastavení VI.: Ohrožení – invazní rostliny v hraničních meandrech Odry.

ŚCIEŻKI EDUKACYJNE

Dzięki zaangażowaniu władz gminnych, polskich i czeskich, przy współpracy WWF-Polska i Fundacji Zielona Liga, na obszarze granicznych meandrów Odry powstała ścieżka przyrodnicza. Ścieżka zawiera VI przystanków:

Przystanek I: Użytkowanie terenu w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu Meandry rzeki Odry - formy użytkowania terenu na obszarze meandrów.

Przystanek II: Brama Morawska, graniczne meandry Odry - charakterystyka Bramy Morawskiej, korytarza ekologicznego i roli Odry.

Przystanek III: Nad brzegiem meandra - opis powstawania meandrów, mapy historyczne przedstawiające zmiany koryta rzeki w czasie.

Przystanek IV: Koncepcja „Przestrzeń dla rzeki” - co oznacza? Po co została stworzona? Jaki jest efekt jej zastosowania?

Przystanek V: Rośliny i zwierzęta meandrów - Natura 2000 - definicja siedliska przyrodniczego, sieć Natura 2000 i jej związek z granicznymi meandrami Odry. Fauna i flora w meandrach.

Przystanek VI: Zagrożenia - roślinność inwazyjna w granicznych meandrach Odry.

KEMPINK EVROPA

Kempink Evropa se nachází v obci Olza. Středisko je v létě vhodným místem pro klidnou dovolenou. V objektu je kompletní sociální zařízení, koupelny se sprchovými kouty, k dispozici je také bufet. Ve středisku je i fotbalové hřiště, hřiště pro plážový volejbal a házenou. Toto místo je také rájem pro rybáře, v blízkosti střediska je několik rybníků.

POLE CAMPINGOWE EUROPA

Pole campingowe “EUROPA” znajduje się w miejscowości Olza. Latem ośrodek oferuje miejsce na spokojny wypoczynek. W obiekcie znajduje się pełen węzeł sanitarny - łazienki z kabinami prysznicowymi jest także zaopatrzoney w punkt gastronomiczny. Dodatkowo ośrodek jest wyposażony w boisko do piłki nożnej, plażowej i siatkowej. Miejsce to jest także rajem dla wędkarzy - obiekt otoczony jest stawami.

Olza 44-353, ul. Sloneczna 1, www.goscinniec-rex.go3.pl

REKREAČNÍ STŘEDISKO OLZA

Rekreační středisko Olza se nachází na výběžku lemovaném z každé strany vodou. Láká turisty svým sřeženým koupalištěm, písčitou pláží a malebným umístěním v zeleni. Ve středisku najdete také hřiště pro plážový volejbal, stanové a karavanové pole, půjčovnu sportovního náčiní, možnosti stravování a dětské hřiště. Hosté mají k dispozici také nové postavené toalety a sprchy.

OŚRODEK WYPOCZYNKOWY OLZA

Ośrodek wypoczynkowy Olza znajduje się na półwyspie - z każdej strony otoczony jest wodą. Zachęca turystów strzeżonym kąpieliskiem, piaszczystą plażą oraz malowniczym położeniem wśród zieleni. Na terenie ośrodka znajduje się również: boisko do piłki plażowej, pole namiotowe i caravanningowe, wypożyczalnia sprzętu wodnego, baza gastronomiczna oraz place zabaw dla dzieci. Do dyspozycji gości są również nowo wybudowane toalety i prysznice.

Tel.: +48 503 166 136, e-mail: biuro@olza.com.pl, www.olza.com.pl

MINI ZOO BUKÓW

Buków se nachází v údolí Odry, mezi poli a rybníky, v turisticky a přírodovědně zajímavé lokalitě. V Mini ZOO můžeme vidět řadu zajímavých druhů cizokrajných zvířat a zvířat našeho klimatického pásma. V Mini ZOO se nachází také jezdecká stáj, restaurace, dětské hřiště a sbírka starých hodin.

MINI ZOO BUKÓW

Buków położony jest w dolinie Odry wśród pól i stawów. Posiada atrakcyjne walory przyrodniczo-turystyczne. W Mini ZOO, możemy zobaczyć wiele ciekawych gatunków zwierząt, zarówno tych egzotycznych jak i tych z naszej strefy klimatycznej. Na terenie Mini ZOO znajdują się również Ośrodek Jazdy Konnej, Powożenia, Restauracja, Place Zabaw oraz Zbiór Starych Zegarów. Buków 44-360, Główna 10, Tel.: +48 (032) 454-40-29